

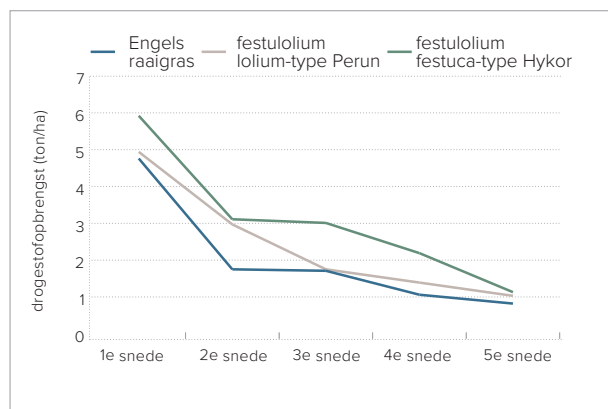
In samenwerking met DLF beschrijft VeeteeltGRAS de nieuwe generatie festuloliums. Deze grasrassen hebben volop potentie. Voor het eerst wordt er onafhankelijk rassenonderzoek gedaan naar festuloliums voor de aanbevelende rassenlijst.

Opmars van **nieuwe** grassoort **festulolium**

Twee ton extra drogestofopbrengst meer per hectare ten opzichte van Engels raai gras. Een sterkere zode en een betere en snellere omzetting van gras in melk. De toekomst voor de nieuwe generatie festuloliums ziet er goed uit. Opname op de officiële Nederlandse rassenlijst lonkt.

Festulolium wordt dit jaar opgenomen in het officiële en onafhankelijke grassenonderzoek voor de aanbevelende rassenlijst veehouderij. Dat is voor het eerst. De kruisingen tussen festuca's en loliums (zie kader) worden al een aantal jaren verkocht. 'Blijkbaar doet een aantal rassen het zo goed dat in Plantum-verband is besloten dat het tijd wordt dat er enkele rassen op de Nederlandse rassenlijst komen te staan', zegt Jan Rinze van der Schoot. Hij is als grasspecialist verbonden aan Wageningen UR en betrokken bij het officiële en onafhankelijke grassenonderzoek voor de rassenlijst. Vanaf 2018 worden de zes aangemelde festuloliumras-

Figuur 1 – Opbrengst raai gras en festulolium in tonnen product per snede (bron: Official Variety Testing, Denmark)

sen enkele jaren in maaiproeven getest. Op z'n vroegst in 2021 lonkt opname op de Nederlandse rassenlijst. Van der Schoot is van mening dat melkveehouders verwachtingen mogen hebben. 'De eerste festuloliumkruisingen waren vooral gericht op Italiaans en Engels raai gras. Deze kruisingen brachten de eerste jaren veel op om daarna in opbrengst terug te vallen. De nieuwe generatie festuloliums, ontwikkeld uit rietzwenktypes, zijn hierin verbeterd. Ik ben benieuwd of ze dit in de Nederlandse proeven ook gaan laten zien.'

Standvastiger gras

Een graszaadveredelaar die al langer bezig is met het ontwikkelen van festulolium, is DLF. Logisch dus dat DLF beschikt over de nodige data over de prestaties van festulolium. Die data zijn veelbelovend. Ten opzichte van Engels raai gras geeft festulolium een meeropbrengst van 15 tot 25 procent droge stof per hectare (figuur 1). Het uitgebreide en snel groeiende wortelsysteem zorgt ervoor dat festulolium efficiënter omgaat met water en mineralen. Salesmanager Hendrik Nagelhoud van DLF zegt: 'Het is een goede grassoort voor de mineralenboekhouding. En kijk ook naar de CO₂-vastlegging via organischestofverhoging, waarin het diepwortelende gewas met veel massa onder de grond goed past.' Nagelhoud vertelt dat de soorten beter zijn geworden. 'We proberen al een aantal jaren het beste van raai- en rietzwenkgrassen te combineren. Onze nieuwe generatie festuloliums is ontwikkeld uit kruisingen op basis van rietzwenktypes. Dat maakt het gras standvastiger over meerdere jaren.' Van der Schoot bevestigt dit. 'Van de resultaten die ik tot nu toe heb gezien, lijkt het erop dat in de nieuwe generatie festuloliums de mindere eigenschappen van beide soorten – de korte standvastigheid van Italiaans raai en het trage kiemen van rietzwenk – eruit zijn gekruist. Ik ben benieuwd of de onderzoeken voor de Nederlandse rassenlijst dat ook gaan bevestigen.'

Weide-festulolium

Ook cijfers voor vem-opbrengst, verteerbaarheid, wintervastheid en roestresistentie zijn voor festulolium goed te noemen. 'Al hangt het er wel van af welk type je kiest, een lolium-type of een festuca-type', zegt Nagelhoud. DLF verkoopt inmiddels zo'n acht festuloliumrassen in

Wat is festulolium?

Festulolium is een kruising tussen de festuca-soorten beemdlangbloem of rietzwenkgras enerzijds en de lolium-soorten Engels raai-gras of Italiaans raai-gras anderzijds. Er zijn kruisingen die meer de eigenschappen bevatten van Engels of Italiaans raai-gras. Zoals een snelle vestiging, groei in het vroege voor-

jaar, een goede verteerbaarheid, een hoog suikergehalte en smakelijkheid. Dit zijn de lolium-types.

En er zijn kruisingen die meer lijken op rietzwenkgras. Met een hoge drogestofopbrengst, een hoge koudetolerantie, wintervastheid, droogtetolerantie en een hoge

standvastigheid. Dit zijn de festuca-types. 'In de boerenpraktijk worden alle festuloli-ums vaak over één kam geschoren. Maar het maakt nogal uit of je een lolium-type of juist een festuca-type kiest', stelt salesmanager Hendrik Nagelhoud van DLF.

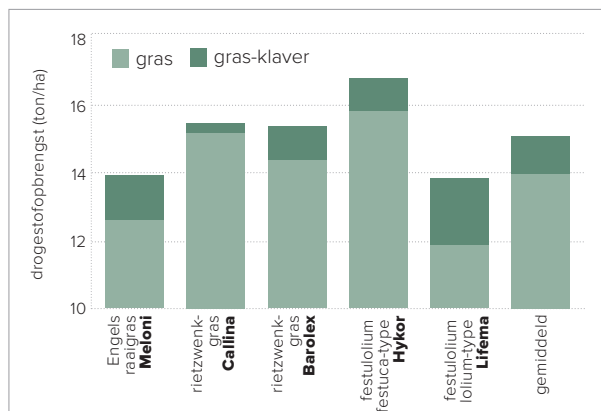
verschillende landen. In Nederland was de soort vanwege de hoge drogestofopbrengst tot nu toe vooral in trek bij grotere melkveehouders met maaipercelen op afstand. Maar volgens Nagelhoud dienen zich nieuwe ontwikkelingen aan. 'Zo brengen we dit jaar voor het eerst een festulolium op de markt die geschikt is voor opname in een weidemengsel.'

Als ander voordeel noemt Nagelhoud de snelle groeistart in het voorjaar van bepaalde rassen. 'Door het raai-gras in een mengsel te vervangen door een festulolium-raai-gras type met een snelle voorjaarsgroei is het mogelijk om ongeveer 60 procent van de totale opbrengst al in de eerste en tweede snede te oogsten.' (Zie figuur 1.) Ook komt op basis van de onderzoeken naar voren dat de rietzwenkachtige festulolioms in structuurwaarde een plus geven ten opzichte van de raai-grassen.

Opletten voor te kort maaien

Recente resultaten in Denemarken wijzen nog iets anders uit: het opnemen van een festulolium – type lolium – in een grasmengsel geeft een betere vertering, waardoor de koe meer melk produceert. Proeven in België laten zien dat festulolium in gras-klavermengsels kan lonen (figuur 2). Daaruit komt naar voren dat festulolioms met klaver zo'n 5 tot 10 procent meer opbrengst geven dan in combinatie met andere grassoorten.

Dat er bij alle genoemde voordelen ook minder positieve

Figuur 2 – Opbrengst van diverse grasrassen en grasklaver (bron: ILVO 2010-2013 – Grassland and forages in high output dairy farming systems)

geluiden komen, kan Nagelhoud verklaren. Het persistentieprobleem is volgens hem met veredeling opgelost. 'Maar dat wil niet zeggen dat je er dan bent. Hoe een veehouder zijn gras behandelt, is minstens zo belangrijk. Als je het gras blijft maaien op vijf centimeter, maak je de zode uiteindelijk kapot. Dat kan bij Engels raai wel, maar bij deze grassoort niet. Festulolium heeft op alle fronten veel potentie, maar het graslandmanagement van de boer bepaalt de mate van succes.' |

Het maaien van festulolium op een proefveld

